

**Анотація на вибіркову навчальну дисципліну
«Актуальні питання дидактики й теорії виховання в дошкільній освіті»**

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*

Спеціальність *011 Освітні, педагогічні науки*

Освітньо-професійна програма *Організація дошкільної освіти*

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки – *1, семестр – 1*

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Попадич Олена Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент; e-mail: olena.popadych@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Стратегічні напрями розвитку системи освіти в Україні окреслені концептуальними положеннями державних документів – «Національною стратегією розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки», Законами України «Про вищу освіту», «Про дошкільну освіту», Базовим компонентом дошкільної освіти. Дошкільна освіта є самостійною системою, обов'язковою складовою освіти в Україні, яка гармонійно поєднує сімейне та суспільне виховання. Оскільки реформування змісту та гуманізація цілей дошкільної освіти в Україні є складниками процесу оновлення світових та європейських систем, на часі реалізація компетентнісної парадигми, яка орієнтує педагогів на впровадження у педагогічну практику цілісного підходу до розвитку особистості. Значущим у цьому контексті є вивчення навчальної дисципліни «Актуальні питання дидактики й теорії виховання в дошкільній освіті» для набуття здобувачами вищої освіти знань про сутнісні особливості та основні виклики, з якими вони будуть зустрічатися на практиці під час роботи.

2. Метою вивчення навчальної дисципліни «Актуальні питання дидактики й теорії виховання в дошкільній освіті» є формування в студентів наукового світогляду, що опирається на глибокі наукові педагогічні знання, теорії, концепції та термінологію з досліджуваного педагогічного напрямку; оволодіння магістрами ґрунтовними знаннями дидактики та управління навчально-виховним процесом у освітніх закладах; формування у майбутніх викладачів, науковців, керівників дошкільної освіти професійної компетентності через орієнтацію на втілення принципу дитиноцентризму в освіті, націленість на забезпечення життєдіяльності як важливої складової повноцінного розвитку особистості людини, починаючи з перших років життя; підготовка студентів до ґрунтового аналізу провідних проблемних питань теорії та практики дошкільної освіти; ознайомлення з внутрішньо зумовленими та зовнішньо спричиненими труднощами реалізації завдань розвитку, виховання та навчання дітей дошкільного віку; формування готовності до реалізації шляхів вирішення актуальних проблем дошкільної освіти.

Завдання навчальної дисципліни «Актуальні питання дидактики й теорії виховання в дошкільній освіті»: ознайомлення студентів із актуальними проблемами дидактики й виховання в закладі дошкільної освіти; поглиблення професійних знань магістрантів про актуальні проблеми дошкільної педагогіки в

Україні та сучасними тенденціями її розвитку; формування у магістрантів уміння аналізувати специфіку сучасного дитинства в сукупності проявів суб'єктності та самобутності кожної окремої дитини; формування вміння удосконалювати форми та методи навчально-виховного процесу дошкільних навчальних закладів відповідно до сучасних вимог дошкільної освіти України; підвищення рівня професійної культури фахівців у сфері дошкільної освіти; розвиток професійно-значущих властивостей особистості майбутніх фахівців, їхнє творче ставлення до професійної діяльності.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни. У процесі вивчення навчальної дисципліни «Актуальні питання дидактики й теорії виховання в дошкільній освіті» магістри будуть орієнтуватися у загальних положеннях про загальну характеристику та тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти, дидактику та шляхи її розвитку на сучасному етапі, актуальні проблеми дидактики, педагогічні інновації в сучасній дошкільній освіті, тенденції розвитку системи дошкільного виховання, професійну компетентність, зміст освіти в закладі дошкільної освіти, концептуальні вимоги до культури сучасного керівника дошкільного навчального закладу, сутність інноваційної педагогічної діяльності, цінності сучасної освіти та виховання, готовність до інноваційної діяльності важливої професійної якості педагога, сутність процесу виховання, основні закономірності та принципи, теорію компетентнісного підходу як теоретичну й практичну основу реалізації завдань у галузі виховання, характеристиці основних актуальних підходів у дослідженні проблем виховання, виховному середовищі як чиннику розвитку особистості, сутнісних характеристиках інновацій у вихованні, нових методах та технологіях у вихованні, перспективах та впровадженні нових технологій виховання в сучасній освіті, змісті й результаті виховання, діагностиці вихованості, педагогічному експерименті в діагностиці вихованості.

4. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: актуальні проблеми дошкільної педагогіки в Україні та сучасні тенденції її розвитку; пріоритетні напрями розвитку сучасної системи освіти, концептуальні засади її реформування та демократизації, застосовувати знання законодавчої бази для аналізу актуальних проблемних питань дошкільної освіти; аналізувати стан розв'язання проблем розвитку, виховання та навчання дітей дошкільного віку в сучасних наукових дослідженнях, шляхи вирішення провідних проблем дошкільної освіти в умовах сучасних українських реалій; сучасні концепції, завдання, зміст, методи, організаційні форми і засоби процесу виховання; особливості та інструментарій психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу; концептуальні основи традиційних та інноваційних технологій організації і проведення виховної роботи в закладах освіти (діалогічних, проектних, інтерактивних, дистанційних, розвивального навчання тощо); сучасні тенденції, закономірності розвитку технологій, методик процесу виховання; сучасні наукові, методологічні та педагогічні засади, на яких побудовані методики підготовки та здійснення виховної роботи в закладі дошкільної освіти та **вміти:** аналізувати специфіку сучасного дитинства в сукупності проявів суб'єктності та самобутності кожної окремої дитини; форми і методи навчально-виховного процесу дошкільних навчальних закладів відповідно до сучасних вимог дошкільної освіти України;

зіставляти та порівнювати педагогічні явища, проєктувати освітній процес відповідно до цілей, завдань вищої педагогічної та дошкільної освіти, використовувати моніторинговий підхід до аналізу актуальних проблем дошкільної освіти, моделювати діяльність фахівця дошкільної освіти, використовувати теоретичні знання та практичні навички комунікації у сфері професійного спілкування; визначати напрям своєї діяльності, її конкретні цілі й завдання на кожному етапі виховної роботи, передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості виховної роботи; уміти проєктувати власну педагогічну систему у професійній діяльності; розробляти плани виховної роботи; визначати пріоритетні проблеми у виховній практиці; застосовувати інновації у практичній роботі; здійснювати виховну роботу з урахуванням змін у нормативно-правових документах; використовувати теоретичні знання у вирішенні професійних завдань; орієнтуватися в системі інформації про різні групи населення, які потребують підтримки та допомоги; аналізувати ситуацію вихованця, визначати його потреби та рекомендувати можливі способи перевиховання; розробляти програми перевиховання; самостійно аналізувати наукову літературу з педагогічних проблем; проводити вивчення особистості, виокремлювати та аналізувати вчинки та якості особистості; аналізувати та об'єктивно оцінювати власну поведінку й особливості спілкування.

Література

Базова література

1. Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія і практика : навч. посіб. / за заг. ред. С. Нікітчиної. Київ : Видавничий дім «Слово», 2014. 368 с.
2. Аніщук А. Актуальні проблеми дошкільної освіти. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2015. 152 с.
3. О. О. Попадич, К. Ю. Дрозда, Н. М. Пашку, В. Б. Саваріна. Виховна робота з майбутніми працівниками закладів дошкільної освіти у процесі професійної підготовки: зб. наук. праць «Педагогічні інновації у фаховій освіті», м. Ужгород, 2020. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2020. Вип. 1(11). С. 26-33.
4. Поніманська Т. Дошкільна педагогіка : підручник. 2-ге вид., допов. Київ : Академвидав, 2013. 464 с.
5. Попадич О. О. Використання вихователями комп'ютерних (інформаційних) технологій у процесі правового виховання дітей дошкільного віку. *Психологія і педагогіка: актуальні питання : збірник тез міжнародної науково-практичної конференції*. Харків : Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2020. С. 62-65.
6. Попадич О. О. До питання особливостей професійної підготовки менеджера дошкільної освіти у класичному університеті: *матеріали міжнародної наукової конференції «Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку»*, м.Дніпро, 29-30 березня 2019 р. Дніпро : СПД «Охотнік», 2019. Ч. I., С. 35-36.
7. Попадич О. О. Зміст правового виховання майбутніх працівників закладів дошкільної освіти під час навчання у виші. *Virtus: Scientific Journal / Editor-inChief M.A. Zhurba – April # 43, 2020. P. 147-151.*

8. Попадич О. О. Методичні рекомендації проходження педагогічної практики магістрів студентів спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» (Освітня програма «Організація дошкільної освіти»). Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2019. 17 с.
9. Попадич О. О. Теоретичні основи правового виховання майбутніх працівників закладів дошкільної освіти. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»* : зб. наук. пр. Мукачево : Вид-во МДУ, 2020. Випуск 1 (11). С. 90-94.
10. Попадич О.О. Теорія виховання: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. студентів спеціальності 013 Початкова освіта ». Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2019. 50 с.
11. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» (нова редакція): у 2 ч. / О. П. Аксьонова та ін. Київ : ТОВ «МЦФЕР- Україна», 2014.

Інформаційні ресурси

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita> (дата звернення: 15.07.2021).
2. Дошкільна освіта URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita> (дата звернення: 15.07.2021).
3. Нормативно-правова база закладів дошкільної освіти URL: <http://sportmon.org/wp-content/uploads/2018/01/NORMATIVNO-PRAVOVA-BAZA-ZAKLADIV-DOSHKIL%60NOYI-OSVITI.pdf> (дата звернення: 15.07.2021).
4. Ecers-3: шкала оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/ecers-shkala-ocinyuvannya-seredovisha-rannogo-ditinstva> (дата звернення: 15.07.2021).
5. Лазарович Н. Б. Дитинство в наукових теоріях і практиці: методичні рекомендації з навчальної дисципліни <http://194.44.152.155/elib/local/2537.pdf>
6. Наступність дошкільного навчального закладу і початкової школи в етнічному вихованні дітей : навчально-методичний посібник / В.І.Кононенко. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2689.pdf> (дата звернення: 15.07.2021).